

12.02.23

niedziela, godz. 18.00
Wrocław, Ratusz, Sala Wielka

Muzyka Wrocławia

Andrzej Kosendiak – dyrygent
Wrocław Baroque Ensemble:
Aleksandra Turalska, Aldona Bartnik – soprany
Daniel Elgersma, Piotr Olech – kontratenory
Maciej Gocman, Florian Cramer – tenory
Tomáš Král, Jaromír Nosek – basy
Zbigniew Pilch, Mikołaj Zgółka – skrzypce
Julia Karpeta – viola da gamba
Krzysztof Karpeta – violone
Přemysl Vacek – teorba
Marta Niedźwiecka – pozytyw, klawesyn

Program:

Giovanni Legrenzi (1626–1690)

Sonata „L'Obizza” ze zbioru *Sonate a due, tre, cinque, e sei istromenti* op. 8

Adoramus te ze zbioru *Harmonia d'affetti devoti* op. 3

Sonata „La Cornara” ze zbioru *Sonate a due, e tre* op. 2

Humili voce ze zbioru *Harmonia d'affetti devoti* op. 3

Messa (Kyrie, Gloria, Credo) ze zbioru *Sacri e festivi concerti, messa e salmi a due chori, con stromenti a beneplacito* op. 9

Sonata „La Boiarda” ze zbioru *Sonate a due, tre, cinque, e sei istromenti* op. 8

Albescite flores ze zbioru *Harmonia d'affetti devoti* op. 3

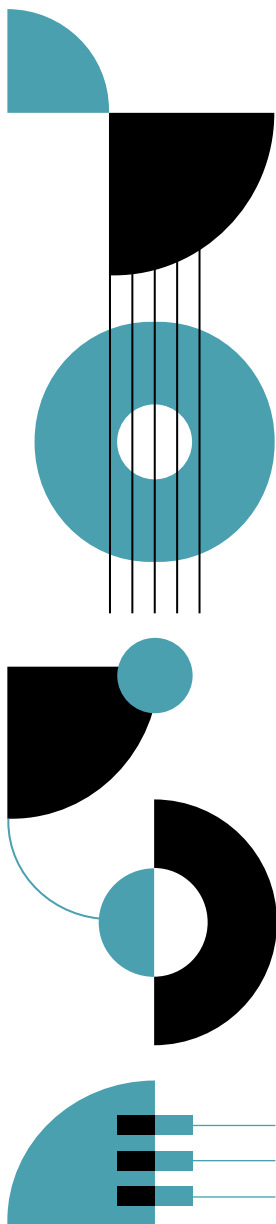
Quam amarum est Maria ze zbioru *Harmonia d'affetti devoti* op. 3

Sonata „La Galini” ze zbioru *Sonate a due, tre, cinque, e sei istromenti* op. 8

Salve Regina ze zbioru *Harmonia d'affetti devoti* op. 3

Magnificat ze zbioru *Sacri e festivi concerti, messa e salmi a due chori, con stromenti a beneplacito* op. 9

[90']

Giovanni Legrenzi zapisał się na kartach historii jako jeden z najbardziej wpływowych włoskich kompozytorów drugiej połowy siedemnastego stulecia. W wykonaniu Wrocław Baroque Ensemble pod dyrekcją Andrzeja Kosendiaka zabrzmi przekrój dzieł tego twórcy, w tym także te pochodzące ze zbiorów wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej.

Legrenzi urodził się w Clusone nieopodal Bergamo, należącego wówczas do terenów Republiki Weneckiej. Ogromny udział w kształtowaniu jego osobowości jako muzyka miał jego ojciec – Giovanni Maria Legrenzi – skrzypek, parający się równocześnie kompozycją. Można przypuszczać więc, że oprócz powszechnej praktyki doskonalenia swych umiejętności w ramach kościelnych nabożeństw, istotny wpływ miało na niego również domowe muzykowanie w otoczeniu najbliższych. Jego kariera zaczęła się od otrzymania posady organisty w bazylice Santa Maria Maggiore – świątyni o niebagatelnym znaczeniu dla historii muzyki. Stanowiła ona w tamtych czasach przestrzeń dla eksperymentalnych przemian stylistycznych, co wpłynęło na postrzeganie jej jako innowacyjnego miejsca. W 1651 roku Legrenzi przyjął tam święcenia kapłańskie, zaś cztery lata później został mianowany maestro di cappella Accademia dello Spirito Santo w Ferrarze – instytucji w której główny nacisk kładziono, podobnie jak w Scuola Grande w Wenecji, na wykonawstwo muzyki sakralnej i oratoriów. Ferrara była w siedemnastym stuleciu miastem znacznie bardziej rozwiniętym od Bergamo, kompozytor zyskał więc wówczas okazję do zaprezentowania swoich umiejętności na szerszą skalę. Nie da się ukryć, że bardzo dbał o tak istotne dla artystów kontakty z arystokracją. W jego życiorysie istotną rolę odegrał Ippolito Bentivoglio – miłośnik opery, librecista co najmniej dwóch dzieł Legrenziego, a ponadto jego wieloletni mecenas i przyjaciel. Dzięki jego protekcji przed kompozytorem otworzyły się nowe ścieżki. Miał szansę zawitać w Wenecji (1664 r.) i Wiedniu (1665 r.) – bodajże najprężniej rozwijających się ośrodków muzycznych na mapie ówczesnej Europy. Za wyjątkiem trzech oper, jednego oratorium oraz kilku sonat da camera, twórczość Legrenziego w tych latach koncentrowała się wokół muzyki sakralnej.

Jego spuścizna miała ogromny wpływ na rozwój późnobarokowych idiomów w muzyce północnych Włoch. Był współtwórcą stylu belcanto czy arii da capo, ale miał również istotny wkład w rozwój sonaty da chiesa i da camera. Dzieła pióra Legrenziego odznacza klarowność formy, a także operowanie wyrazistymi motywami w kontekście danego schematu. Nader istotna była dla artysty

kwestia samej strukturyzacji materiału dźwiękowego – tak w muzyce instrumentalnej, jak i z towarzyszeniem głosów wokalnych. Niezależnie od momentu i formy, stylistyka jego języka kompozytorskiego pozostaje konsekwentna, brak w niej nadmiernie eksponowanej wirtuozerii, choć nie można odmówić mu wyrafinowania.

Utwory, które zabrzmiały tego wieczoru, pochodzą ze zbiorów datowanych na lata pięćdziesiąte i sześćdziesiąte siedemnastego stulecia. Muzycy Wrocław Baroque Ensemble wykonają instrumentalne sonaty „L'Obizza”, „La Galini”, „La Boiarda” i „La Cornara” ze zbiorów *Sonate a due, tre, cinque, e sei stromenti* op. 8 oraz *Sonate a due, e tre* op. 2. Są one przykładami utworów bardziej progresywnych gatunkowo w twórczości Legrenziego. Dzieła te wykazują silne powiązanie z instrumentalnymi canzonami włoskich kompozytorów – Tarquinia Meruli czy Maurizia Cazzatięgo. Ci z kolei mieli bezpośredni wpływ na twórczość sonatową i koncertową Giuseppe Torellego, Antonia Vivaldiego oraz Johanna Sebastiana Bacha. Zbiór *Harmonia d'affetti devoti* op. 3 na dwa, trzy i cztery głosy z towarzyszeniem basu, przeznaczony został do użytku liturgicznego. W dziełach śpiewanych największy nacisk Legrenzi położył na odpowiedni dobór tekstów, by wzmocnić siłę ekspresji oprawy muzycznej. Utwory te odzwierciedlają niezwykłą melodyjność, a zarazem pewnego rodzaju witalność stylu kompozytora. Każdą z części koncertu zwieńczą z kolei ustępy sakralne ze zbioru *Sacri e festivi concerti, messa e salmi a due chori, con stromenti a beneplacito* op. 9 – należące do *ordinarium missae*: *Kyrie*, *Gloria* i *Credo* oraz *Magnificat*. Wymienione dzieła z opusów drugie, trzecie oraz ósme łączy nie tylko nazwisko Legrenziego, ale również przynależność do zbiorów wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej. Na przestrzeni życia kompozytora Wrocław był jednym z ważniejszych ośrodków muzycznych Europy. Obszerne biblioteki muzyczne zgromadzono wówczas w trzech głównych kościołach protestanckich miasta: św. Elżbiety, św. Marii Magdaleny i św. Bernardyna. Na ich repertuar składały się zarówno druki z niemieckich i włoskich oficyn, jak i kompozycje lokalnych kantorów lub organistów zatrudnianych w kościelnych zespołach. Zbiory te zaświadczały o szerokich horyzontach muzycznych miasta i stanowią świadectwo jego dawnej artystycznej świetności. Koncert pod dyktando maestra Andrzeja Kosendiaka będzie więc swoistym spojrzeniem na dzieje muzyczne naszego miasta.

NFM.WROCLAW.PL

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

Ministerstwo Kultury
Dziedzictwa Narodowego

**DOLNY
ŚLĄSK**